Verslag PAOO Jaarcongres

TOEWERKEN NAAR GELIJKE KANSEN IN HET ONDERWIJS

Zaterdag 13 november 2010
Congrescentrum De Eenhoorn, Amersfoort

Welkom
Dagvoorzitter Pieter Hilhorst, columnist Volkskrant, Ombudsman VARA

Het congres van het Platform Allochtone Ouders en het Onderwijs (PAOO) wordt dit jaar voor de vijfde maal gehouden. Op de vraag van Pieter Hilhorst naar hoogtepunten in de afgelopen vijf jaar noemt een van de aanwezigen dat veel meer leerlingen op de juiste plek in het voortgezet onderwijs terechtkomen. Een ander merkt op dat allochtone ouders zichtbaarder zijn geworden binnen het onderwijs. De eerste spreker is de geestelijke vader van het PAOO, de heer Zeki Arslan.

Project PAOO
Door Zeki Arslan, programmamanager Onderwijs, Arbeid en Maatschappelijke Ondersteuning FORUM

De eerste opzet van het PAOO, met een landelijk platform en dertig lokale platforms, is bijgesteld. Het ministerie vond de platforms niet voldoende. Het Ministerie vindt dat er meer gewerkt zou moeten worden vanuit het project aan participatie van ouders op schoolniveau. Het landelijke platform en elf actieve lokale platforms blijven bestaan maar de andere platforms worden niet meer ondersteund. Verder heeft het ministerie gezegd dat het PAOO zich vooral zou moeten richten op het basisonderwijs. De bedoeling is dat PAOO via gesprekken en activiteiten met scholen en ouders een beweging op gang brengt die leidt tot een duurzame niet-vrijblijvende samenwerking als het gaat om gelijke kansen in het onderwijs.
De samenwerking met 46 basisscholen en drie scholen voor speciaal onderwijs komt goed op gang. Aangezien ouders belangrijke kwaliteitsbewakers van het onderwijs zijn, is samenwerking met scholen noodzakelijk. Het valt op dat er een behoorlijk gespannen verhouding bestaat tussen leerkrachten en ouders en ouders onderling. Dit komt deels doordat ouders verschillende talen spreken. Door deze verhoudingen halen witte ouders soms hun kinderen van de gemengde scholen.

Aan de hand van een powerpointpresentatie behandelt Zeki Arslan een aantal onderwerpen gebaseerd op literatuur en onderzoek.

Doorstroming van het basisonderwijs naar voortgezet onderwijs
- Ondanks alle investeringen is de grote taalachterstand bij Turkse en Marokkaanse kinderen nog steeds het belangrijkste probleem.
- Bij de doorstroming van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs moeten scholen zich houden aan wettelijke regels. Wel hebben zij een bepaalde ruimte om zelf beslissingen te nemen. Als het gaat om gelijke kansen blijken leerlingen vooral nadelige effecten te ondervinden van informele selectiemechanismen.
- Een van de belangrijkste onderwijsdoelen was het verbeteren van de doorstroming van kansarme kinderen naar havo en vwo. Van de autochtone kinderen stroomt ongeveer de helft door naar havo/vwo en van de Turkse en Marokkaanse leerlingen 22%. Wat dat betreft is er nog veel winst te behalen.

Tijdige aanpak taalachterstand
- Het is vrijwel onmogelijk een taalachterstand van twee jaar in te halen. Daarom moet taalachterstand tijdig worden aangepakt.
- Ouders moeten zich goed realiseren wat het betekent als kinderen met taalachterstand het onderwijs instromen. De betrokkenheid van de ouders om de achterstand te bestrijden kan beter. De deelname van onder meer Turkse en Marokkaanse kinderen aan vroegtijdige educatie blijft achter. Ook blijkt de kwaliteit van vroegtijdige educatie onvoldoende. Ouders kunnen er aan

bijdragen de kwaliteit te verbeteren.
- Niet duidelijk is welke kinderen wel en niet op een bepaalde basisschool worden toegelaten. Vroegselectie pakt vooral nadelig uit voor niet-westerse kinderen want er komen vooral weinig migrantenkinderen op scholen die goed aangeschreven staan.
- Witte scholen zijn bang dat de kwaliteit van de school achteruitgaat en dat ouders van witte kinderen naar een andere school gaan.
- De kwaliteit van het onderwijs op scholen met veel migrantenkinderen is vaak slecht. Ouders zijn belangrijke kwaliteitsbewakers maar moeten die rol wel oppakken. Ouders hebben invloed via de Medezeggenschapsraad en kunnen wel of niet voor een bepaalde school kiezen of hun kind van een bepaalde school halen.
- Basisscholen zouden extra leertijd moeten bieden zodat kinderen gelijke kansen krijgen.
- Middelen voor achterstandskinderen worden niet effectief ingezet, worden bijvoorbeeld voor andere kinderen ingezet.

Passend onderwijs
- Kinderen worden op basis van een verkeerde diagnose of door gebrek aan interventie van de ouders doorverwezen naar speciaal onderwijs.

Selectie voortgezet onderwijs
- Scholen houden zich niet altijd aan de uitkomst van de Cito-toets. Zeki Arslan is van mening dat er sprake is van systematische onderadvisering bij kansarme kinderen.
- Scholen voor voortgezet onderwijs hanteren eigen toelatingscriteria waarvan kansarme kinderen eerder last ondervinden. Dit kan verbeterd worden door de selectie uit te stellen.
- Middelen die beschikbaar worden gesteld voor het voortgezet onderwijs zouden ook gebruikt moeten worden voor de begeleiding van ouders en kinderen om negatieve selectie te voorkomen. Ouders moeten geadviseerd worden als het gaat om de toelating tot het voortgezet onderwijs.
- In Amsterdam-Noord mag 30% van de kinderen, met name op zwarte scholen, niet deelnemen aan de Cito-toets. Het is vreemd dat op die leeftijd er al vanuit wordt gegaan dat die kinderen niet veel meer aan zouden kunnen dan praktijkonderwijs.

Doorstroming van vmbo naar havo
- Slechts 12% van de leerlingen van het vmbo stroomt door naar de havo. Wettelijk moeten deze leerlingen kunnen doorstromen, maar havo-scholen werpen drempels op.

Volgens Zeki Arslan begint de aanpak van vroege selectie bij het zoeken naar de beste school en bij assertieve ouders die Kamerleden, schoolbesturen en FORUM benaderen en inzetten om aandacht te vragen voor de tweedeling in het onderwijs als het gaat om kansarme kinderen en zwarte en witte scholen. Ouders moeten in het publieke debat ruimte bevechten. Daarbij is de eerste taal een recht en de tweede taal een plicht voor de ouders want als ouders de tweede taal niet gebruiken worden zij nooit een serieuze partij voor het Nederlandse onderwijs. Verder is er alleen inspraak mogelijk via de landelijke ouderorganisaties. Bekeken moet worden hoe dat geregeld kan worden. Maar belangrijk is dat ouders hun verantwoordelijkheid nemen want de kinderen verdienen goed onderwijs.
Pieter Hilhorst concludeert dat Zeki Arslan voor meer strijd pleit. Volgens Zeki Arslan klopt dit. Hij vindt migrantenouders vaak te braaf, waarschijnlijk vanuit angst (om bijvoorbeeld als extremist te worden beschouwd). Ouders zijn vaak ook slecht georganiseerd en zouden hun krachten meer moeten bundelen. Een beetje activisme in het onderwijs zou niet slecht zijn.

Opmerking uit de zaal
Een aanwezige van Palet Eindhoven wijst er op dat zij in het Brabants Dagblad, het Eindhovens Dagblad en BN De Stem een artikel geplaatst heeft gekregen over de Cito-toets. De Volkskrant heeft het artikel niet opgenomen. Het artikel kan ook aan andere regionale kranten worden aangeboden.

Daarvoor kan contact met haar worden opgenomen.
Pieter Hilhorst benadrukt dat er meer druk uitgeoefend moet worden om artikelen geplaatst te krijgen. Zonder druk bereik je niets.

Welkom door André Moestaredjo
Voorzitter landelijk platform PAOO

Het PAOO bestaat nu vijf jaar en één van de belangrijkste successen van het PAOO is dat de ouders zich enorm hebben ontwikkeld.
Het thema van het congres is 'Toewerken naar gelijke kansen in het onderwijs' want het is belangrijk om de talenten van kinderen te benutten. Vroegselectie is in dat opzicht nadelig voor achterstandskinderen. Daarnaast blijkt de doorstroming van vmbo-t naar de havo niet altijd goed te verlopen. Ouderbetrokkenheid kan bijdragen aan de oplossing van deze problemen. Ouders die betrokken zijn bij de school en hoge verwachtingen hebben van hun kind blijken niet alleen een positieve invloed te hebben op de schoolloopbaan van hun kind, maar blijkt ook van invloed te zijn op het verwachtingspatroon en handelen van de leerkracht. Vanuit Den Haag is ten aanzien van de aanpak van vroegselectie niet veel te verwachten. Sinds de commissie Dijsselbloem is er huiver om in de structuur van het onderwijs in te grijpen. Daarom is ouderbetrokkenheid heel belangrijk is. André Moestaredjo doet een beroep op de aanwezigen om andere ouders het belang daarvan uit te leggen en roept hen op om door te gaan met alle acties. De ouders moeten het oppakken want anderen doen het niet. Hij bedankt de aanwezigen voor de afgelopen vijf jaar en roept ze op om de komende vijf jaar verder te gaan.

Selectiemomenten in het basisonderwijs en de effecten op de onderwijskansen van allochtone leerlingen
Door de heer Bart-Jan Commissaris, directeur OBS De Polsstok in Amsterdam, en mevrouw Eugenie te Pas, taalcoördinator op De Polsstok.

Bart-Jan Commissaris wil een ander verhaal laten horen dan de vorige sprekers: een verhaal van zoeken naar kansen en verbinding. Op de Polsstok is gekeken op welke manier de kinderen het best ondersteund kunnen worden. Op basis daarvan is verbinding gezocht met scholen in de buurt en is de brede school ontstaan. Deze bestaat uit een islamitische, een christelijke en een openbare school. Gezamenlijk kunnen andere oplossingen worden gevonden voor de aandachtspunten die er zijn.
Voordelen van deze gezamenlijke school zijn:
- één voorschoolse school in plaats van drie. Gezamenlijk wordt gezocht naar nieuwe kansen voor taalontwikkeling;
- voorheen baseerden ouders hun keuze voor een bepaalde school op de denominatie van de school. De Polsstok begeleidt de ouders in de schoolkeuze. Dat betekent dat de school ook vanuit het perspectief van de ouders moet kijken en moet luisteren naar wat de ouders belangrijk vinden. De school bekijkt of zij dat kunnen bieden. Alle kinderen die bij de Polsstok daadwerkelijk worden aangemeld, worden geplaatst.

De school heeft ontdekt dat binnen verschillende culturen verschillend tegen taal wordt aangekeken. In Nederland is de geschreven taal heel belangrijk en in Afrika vooral de gesproken taal. Verder moet de focus niet alleen liggen op de cognitieve ontwikkeling maar op de context waarbinnen kinderen zich ontwikkelen. De ouders, de leerling en de onderwijsinstelling zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de ontwikkeling. Een kind moet zich verbonden voelen met zijn eigen ontwikkeling.
Eugenie te Pas licht de taalmethode toe die op school wordt gebruikt. Het begint bij boekoriëntatie en dat moet vooral bij de ouders beginnen. De ouders moeten vertellen over wat een boek is. Op de voorschoolse educatie wordt dat ook gedaan maar dan op het niveau van een 2,5 jarige. Besproken

wordt waar het boek zich afspeelt, binnen of buiten en dergelijke. De bedoeling is dat de kinderen het verhaal uiteindelijk na kunnen spelen. In groep 1 wordt begonnen met de ABC-muur. De kinderen leren de letters van de eigen namen. Verder is er een Verteltas die aan ouders wordt uitgeleend. Ouders mogen de tas 3 weken lenen.
Het leuke van deze werkwijze is, aldus Bert-Jan Commissaris, dat leerkrachten en ouders het samen doen.
Kinderen met twee jaar taalachterstand moeten naast de normale ontwikkeling in dezelfde tijd hun taalachterstand inhalen. Dat is bijna onmogelijk. Uitgangspunt is wat de leerlingen kunnen bereiken en wat zij nodig hebben. Dat heeft geresulteerd in de volgende manier van werken wat betreft taal:

- er zijn veertig mensen die twee keer in de week met de kinderen van groep 1 en 2 lezen;
- interactief voorlezen is geïntroduceerd;
- er wordt vooral in jonge kinderen geïnvesteerd.;
- er is extra personeel ingezet voor kinderen die onder het niveau presteren en voor kinderen die meer kunnen;
- ouders worden op verschillende manieren betrokken;
- de school heeft 98% allochtone leerlingen. Door actief onder blanke ouders te werven is recentelijk 2% blanke ouders binnengehaald. Deze ouders zeggen dat de school veel meer doet en dat hun kind zich veel beter kan ontwikkelen dan op andere scholen;
- er zijn ouderinformatie-ochtenden waarvoor de ouders de thema's bepalen;
- 's ochtends wordt begonnen met een spelinloop waarbij ouders meedoen aan de activiteiten van de kinderen zodat ze er thuis over kunnen praten.

Daarnaast zijn er nog vele andere initiatieven.

Betere kansen door uitstel van keuzemoment
Door Piet van Dijk, directeur Amstellyceum Amsterdam

Het Amstellyceum is vanaf het begin een kansschool. Dat had effect op het imago. Het Amstellyceum is daardoor voor 100% een zwarte school geworden. Nederlandse ouders zijn daarom niet geïnteresseerd in de school. Door de effecten van de blanke vlucht, kreeg je ook een grijze vlucht en is de school de vwo-afdeling kwijt geraakt. Ze zijn daarom een dochter-school begon met havo/vwo-instroom. De bedoeling is om uiteindelijk weer een brede mavo/havo/vwo-school te worden.
Het Amstellyceum heeft altijd een havo-kansklas gehad maar deze klas heeft beperkt succes. 20-30% van deze klas stroomt door naar de tweede klas havo maar van de mavo stroomt ook 20% door naar de havo. Verder blijkt uit onderzoek dat wanneer leerlingen in de havo-klas niet aan de havo-norm voldoen zij gedemotiveerd raken. Ook draagt het indelen van leerlingen in een mavo-klas, een havo-kansklas en een havo-klas bij tot een niet gewenste scheiding. Vanaf volgend jaar wordt er in de eerste en tweede klas geen onderscheid meer gemaakt tussen mavo en havo-leerlingen. In de tweede helft van het tweede jaar wordt bekeken welk niveau een leerling heeft.
Het is een Montessorischool en daar gaat het om het plezier in leren en het aanhaken bij de belangstelling van de leerling in de wereld om hem heen. 50% van de jongeren in dit stadsdeel gaan buiten het stadsdeel naar het voortgezet onderwijs. Het is de bedoeling om leerlingen van de Montessori basisschool in de buurt te werven en weer een gemengde school te realiseren.
Montessorischolen gaan uit van verschillen. De school wil laten zien dat dit ook kan en introduceert daarom de zogenaamde voorbereide werkomgeving in stamlokalen. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat het belangrijk is hoe de omgeving in een klaslokaal er uit ziet. De leerlingen zitten de eerste twee jaar in een vast lokaal en de docent komt op bezoek bij de leerlingen. Op die manier wordt rust, orde en regelmaat gecreëerd.
Diversiteit is heel belangrijk. Zowel de Polsstok als het Amstellyceum proberen met een vorm van uitgestelde keuze iets te bereiken. Maar zo lang de vrijheid van onderwijs zo groot blijft dat ouders hun kind naar een bepaalde school kunnen sturen, is het de vraag wat het effect is van de genoemde

maatregelen. Als het gaat om de verschillende vormen van onderwijs die aangeboden worden, moet ook gesproken worden over de vrijheid die scholen hebben om een andere weg in te slaan waardoor ze de gewenste diversiteit bedreigen.

Panel- en zaaldiscussie

Panelleden: - de heer P. van Dijk (directeur Amstellyceum)
- de heer B. Commissaris (directeur basisschool Polsstok)
- mevrouw K. Ferrier (Tweede Kamerlid CDA)
- de heer M. Celik (Tweede Kamerlid PvdA)
- mevrouw N. Rahmoune (ouder)

Aan de hand van vragen van Pieter Hilhorst en de aanwezigen in de zaal wordt met het panel gediscussieerd:
Welk moment van selectie binnen het onderwijs is volgens de leden van de Tweede Kamer het grootste probleem?
De heer Celik denkt dat de selectie op de basisschool het meeste invloed heeft op de keuzemogelijkheden die iemand daarna heeft. Hij heeft de indruk dat hier en daar geen gelijke kansen worden geboden. Daarvoor moet gezamenlijk gestreden worden.
Mevrouw Ferrier is van mening dat het niet om het moment van de keuze gaat maar om cultuurverandering. Ouders moeten zich bewust zijn van de rol die zij spelen bij de keuzen die worden gemaakt. Die rol is minstens even belangrijk als de manier waarop de school te werk gaat en de ideeën van de leerkrachten. De Tweede Kamer zet zich er voor in dat kinderen die later tot bloei komen in het onderwijs kunnen doorstromen.
Mevrouw Rahmoune vindt dat ouders betrokken moeten zijn bij het onderwijs. Het is van essentieel belang om aandacht te besteden aan ouders die het onderwijssysteem niet kennen. De aandacht moet niet gericht zijn op selectie bij kansarmen. Scholen hebben ook een verantwoordelijkheid om ouders erbij te betrekken. Er zijn scholen die heel graag met ouders werken maar er zijn ook scholen die in groep 1 al een etiket plakken op het kind.
De heer Commissaris merkt op dat er grote verschillen zijn tussen ouders als het gaat om betrokkenheid. Zijn school doet van alles om dat te bevorderen. Er is een ouderkamer waar ouders elkaar kunnen ontmoeten. Verder worden de leerkrachten getraind hoe zij ouders erbij moeten betrekken. Het is belangrijk om niet alleen te weten hoe het kind op school is maar ook hoe het kind thuis is. Er wordt verder een soort platform ontwikkeld waar opvoedkundige vragen van de ouders en vragen over school aan bod kunnen komen.
De heer Celik voegt toe dat assertieve ouders van de andere kant vaak als lastig worden ervaren. Deze cultuur moet veranderen. De komende tijd gaat hij hieraan in de Tweede Kamer aandacht besteden.
Mevrouw Ferrier zal de heer Celik daarin steunen. In de Tweede Kamer heeft zij gepleit voor contracten tussen school en ouders. Dat geeft duidelijkheid. Daarmee kan voorkomen worden dat ouders als lastig worden ervaren en daarmee weten de ouders wat er van hen wordt verwacht. Met een contract kunnen school en ouders elkaar aan de afspraken houden.

De betrokkenheid van ouders is in het voortgezet onderwijs minder dan op de basisschool.
De ervaring is, aldus de heer Van Dijk, dat ouders in de brugklas meer interesse hebben voor hun kinderen dan in de hoogste klas. Het is de bedoeling dat alle ouders participeren. Bij de gemengde scholen zitten vooral Nederlandse ouders in de ouderraad. Zij zijn ook geïnteresseerd in het onderwijsproces en willen hier over meedenken. Voor scholen wordt dat soms als kritiek op gevat, waardoor de neiging kan bestaan hier tegen te ageren. De school wil graag laten zien dat hij wel degelijk zijn best doet om het goed te doen. Van de andere kant is weerwerk van lastige ouders nodig om een goede school te kunnen worden. Ouders moeten zich er niets van aantrekken dat ze lastig gevonden worden want het is beter dat de discussies over wezenlijke zaken gaat. De heer Van

Dijk wil juist op de vingers getikt worden over docenten die niet functioneren.

Een ouder uit de zaal merkt op dat zij een lastige ouder wil zijn omdat zij op de hoogte wil blijven van het leerproces van haar kind en zij wil graag discussiëren met andere lastige ouders.
De heer Celik vertelt dat hij naar aanleiding van mails van ouders soms bij scholen op bezoek gaat. De afgelopen weken wilden twee scholen hem niet ontvangen. Van dergelijke scholen gaat hij een zwarte lijst opstellen en deze op de site publiceren. De komende tijd zal hij ook aandacht vragen voor cultuurproblemen op scholen.

Selectie op basisscholen
Een ouder vertelt dat haar kind niet op een christelijke school werd toegelaten omdat hij een ander geloof heeft..
De heer Celik merkt op dat de PvdA een initiatiefvoorstel heeft ingediend bij de Tweede Kamer over een acceptatieplicht om dit soort zaken te voorkomen.
Mevrouw Ferrier is het niet eens met een acceptatieplicht. Zij vindt het een groot goed dat ouders kunnen kiezen voor onderwijs dat past bij de opvoeding van hun kind. Scholen hebben het recht om kinderen te weigeren maar volgens haar is het wel een uitzondering.
De heer Commissaris heeft andere ervaringen met christelijke scholen. Als ouders voor een school met een andere geloofsovertuiging kiezen, zouden ze daarover een samenwerkingsovereenkomst met de school moeten tekenen, dan is het duidelijk.

Er zijn ouders van islamitische komaf die vanwege de kwaliteit van het onderwijs bereid zijn hun kind naar een gereformeerde school te sturen. Van hen wordt gevraagd om mee te doen. De vraag is hoe dat moet als de deuren gesloten blijven en zij als lastige ouders worden beschouwd.
Mevrouw Ferrier kent veel christelijke scholen die wel moslimkinderen aannemen omdat zij erkennen dat moslim-ouders hun kind liever naar een christelijke school sturen. Als een school louter christelijk wil zijn dan moet men dat met trots uitdragen.
Een ouder vertelt dat haar kinderen op een islamitische school zitten. Het zou niet kloppen als Nederlandse kinderen met een ander geloof bij hen op school komen, voor het betreffende kind is het niet prettig om een uitzondering te zijn.

Een ouder die als woordvoerder van andere ouders optreedt had een afspraak op een Montessorischool maar de medewerker kwam niet opdagen op de afspraak omdat zij geschrokken was van eerdere telefoongesprekken.
Pieter Hilhorst wijst er op dat de scholen in Amsterdam een convenant hebben ondertekend waarin staat dat leerlingen die zorgen voor een gemengde populatie op school voorrang krijgen bij de aanname van nieuwe leerlingen.
Een van de aanwezige ouders merkt op dat ouders niet alleen met de leerkrachten en directie moeten spreken maar ook de kwaliteitskaart en rapporten van de onderwijsinspectie moeten bekijken.

Er zijn zwarte of gekleurde ouders die hun kind na de voorschoolse educatie aanmelden bij een basisschool en geweigerd worden. Veel ouders uit Amsterdam-zuidoost vertrekken daarom naar Engeland zodat hun kind daar onderwijs kan volgen.

De heer Commissaris merkt op dat scholen kinderen weigeren omdat zij als zwakke school worden bestempeld. Deze scholen proberen het risico bij de uitstroom te verminderen door bij de instroom te selecteren. Als scholen alleen op het eindresultaat worden afgerekend, is dit het gevolg. Volgens mevrouw Ferrier zijn er meer redenen waarom ouders met name uit Amsterdam-Zuidoost naar andere landen verhuizen. Zij kan zich voorstellen dat scholen die het etiket zwakke school hebben eerst alles beter op orde willen hebben.
Pieter Hilhorst vindt dat de indruk wordt gewekt dat op zwarte scholen de grootste selectie

plaatsvindt maar dat is niet het geval.

Hoe vaak krijgt De Polsstok kinderen die op andere scholen zijn geweigerd?
De heer Commissaris antwoordt dat dit vaak het geval is. Over het algemeen zijn het scholen met aandachtspunten.

Is het een politieke kwestie dat scholen leerlingen weigeren?
Mevrouw Ferrier vindt het zorgelijk dat scholen zich steeds meer laten leiden door cijfers over de prestaties en resultaten op de Cito-toets. Het is niet goed dat een school een bepaalde leerling niet wil vanwege het imago van de school.

Een ouder stelt dat kinderen al in groep 1 een etiket als mavo- of zorg-kind krijgen.
De heer Commissaris herkent dat beeld. Hij vindt dat een kind als geheel moet worden gezien, vanuit school en thuis, en niet als een kind met een taalachterstand. Heel lang is alleen gekeken naar wat kinderen fout deden, maar kinderen worden nu steeds meer benaderd vanuit talentontwikkeling.

De problemen liggen niet bij de concentratie van allochtone leerlingen maar bij de witte vlucht van de scholen.
De heer Celik stelt voor om de witte vlucht achterna te gaan en de kinderen ook op die scholen aan te melden. Allochtone ouders moeten ook gebruik maken van de vrijheid van onderwijs. De witte vlucht kun je niet tegen gaan. Iedereen mag wonen waar hij wil. De overheid moet niet gaan spreiden.
Een van de ouders is het er niet mee eens dat zij de witte vlucht achterna moeten gaan. De lokale overheid moet ingrijpen vindt zij.
Mevrouw Ferrier is ook niet voor spreidingsbeleid. Er ontstaan witte en zwarte scholen en zwarte scholen hebben het imago slechte scholen te zijn. Laat zien dat de zwarte scholen de beste scholen zijn. Er zijn al goede zwarte scholen.
Pieter Hilhorst merkt op dat hij zich heeft beziggehouden met het stimuleren van gemengde scholen in Amsterdam. Alle initiatieven worden gefrustreerd door de opmerking dat er ook goede zwarte scholen bestaan. De discussie over segregatie wordt daarmee uit de weg gegaan.

Een ouder vertelt dat zijn dochter een lager cijfer kreeg dan andere leerlingen voor een opdracht die gezamenlijk was uitgevoerd.

De heer Van Dijk stelt dat ouders klachten altijd schriftelijk moeten indienen want dan hebben zij recht op een schriftelijke reactie. Allochtone ouders hebben de neiging om zaken met de schoolleiding te regelen waardoor zaken niet boven tafel komen.

Selectie bij het voortgezet onderwijs
Hogeschool Utrecht gaat niet meer investeren in de werving van mbo-leerlingen omdat de school afgerekend wordt op het rendement.
De heer Celik vindt het te ver gaan en vindt dat goed naar de doorstroming moet worden gekeken.

Een van de ouders is het eens met de heer Van Dijk dat keuzevrijheid een bedreiging is voor de diversiteit binnen het onderwijs en dat onderbuikgevoel de witte vlucht veroorzaken.
De heer Van Dijk bedoelde niet dat zijn afwijzing van vrije keuze vertaald moet worden naar verplichte spreiding. In IJburg hebben scholen zich geprofileerd maar dat leidde tot witte en zwarte scholen. Dan is er iets mis met de vrije keuze. Volgens Pieter Hilhorst zijn er gradaties tussen spreiding en het op zijn beloop laten.
Mevrouw Ferrier noemt het voorbeeld van goede zwarte scholen waar witte ouders hun kind graag naar toe brengen. Ouders kijken steeds meer naar kwaliteit en in tweede instantie pas naar een witte of zwarte school.

Als het gaat om de aansluiting tussen vmbo en havo zou het dan niet beter zijn als scholen niet mogen selecteren op cijfers maar alleen extra eisen mogen stellen als het volgen van een huiswerkcursus.
Mevrouw Ferrier merkt op dat de heer Celik daarover een motie heeft ingediend die volgende week in de Tweede Kamer wordt behandeld en naar verwachting wordt aangenomen. Volgens haar moeten scholen geen extra eisen stellen, maar ook de mogelijkheid hebben om alleen kinderen met bepaalde cijfers aan te nemen. De school kan voor hen dan een speciaal programma ontwikkelen. De school mag in dat kader wel eisen stellen zoals verplicht een zomercursus volgen.
De heer Celik licht toe dat de motie beoogt maatwerk te zoeken en de doorstroming weer op gang te krijgen.

Andere opmerkingen uit de zaal

De schoolkeuze hangt niet alleen van de scholen af maar ook van de ouders. Verder hebben gemeenten goede initiatieven om scholen te mengen.
De heer Celik is voor dergelijke initiatieven maar de overheid moet niet bepalen naar welke school een kind moet gaan en waar iemand moet wonen. De SP wil verplicht spreiden, de PvdA niet.

Het is gevaarlijk dat scholen leerlingen weigeren vanwege het imago van de school. De politiek moet dat probleem aanpakken.
De heer Celik merkt op dat scholen worden afgerekend op de kwaliteit wat betreft het aantal zittenblijvers, cijfers etc. Scholen die daar niet zo goed op scoren moeten meer individueel begeleiden. Dat betekent dat middelen voor de school geoormerkt moeten worden voor het bieden van begeleiding en maatwerk.

De rol van de inspectie wordt gemist.
De heer Celik wijst er op dat de inspectie zich vooral bezig houdt met het toetsen van een aantal zaken. Wel worden de taken van de inspectie uitgebreid om de controle aan de voorkant effectiever te krijgen.

Het is jammer dat autochtone ouders geen subsidie krijgen voor de voorschool want het is juist goed dat allochtone kinderen met vroege taalachterstand in aanraking komen met autochtone kinderen.

Er zou niet steeds gezegd moeten worden dat zwarte scholen witte Nederlanders binnen moeten halen. Het is prima dat er alleen allochtone kinderen op een school zitten. Ook moeten havo-scholen kunnen selecteren. Leerlingen met een 5,5 halen de havo niet.

Een ouder vertelt dat zijn zoon van 19 jaar niet op een opleiding wordt toegelaten omdat hij te oud zou zijn.
Volgens Pieter Hilhorst kan iemand om die reden niet geweigerd worden. Hij vraagt de vader om een klacht in te dienen bij het tv-programma ‘de Ombudsman’ van de VARA.

De heer Celik wijst tenslotte de aanwezigen er op dat het volgen van havo/vwo niet de enige weg naar succes is. Beroepsonderwijs is ook heel belangrijk. Dat zijn niet alleen timmermannen maar ook bankmedewerkers. Ouders moeten veel breder naar onderwijs kijken. Ook taalachterstand en de woordenschat zijn niet per se bepalend bij het al dan niet later succesvol kunnen zijn.

Pieter Hilhorst bedankt het panel en de aanwezigen voor hun bijdragen.

Plenaire terugkoppeling debatten en workshops

Tijdens het plenaire middaggedeelte wordt er een korte terugkoppeling gegeven van het besprokene in de vijf workshops. Onderstaand kort de uitkomsten van de workshops. In de bijlage workshops wordt verslag gedaan van de verschillende workshops.

Workshop 1 Omgaan met verschillen: kansen voor talenten
Naar aanleiding van de inleiding van Michael von Bonninghausen en Robert van Mulligen wordt er volop gediscussieerd over het herkennen van talenten en de kansen en mogelijkheden voor de leerlingen. De invalshoek van hun inleiding zorgt voor een levendige discussie evenals de inbreng van de casus van OBS De Margriet. De deelnemers hebben na afloop van de workshop meer inzicht verkregen hoe om te gaan met verschillen en het herkennen, begeleiden van talenten binnen de mogelijkheden die aanwezig zijn op school en thuis.

Workshop 2 Taalontwikkeling van kinderen en ouderbetrokkenheid
De workshop wordt ingeleid door de heer Yahya Erramdani.
Tijdens de workshop wordt er volop gediscussieerd over een aantal vragen, aangedragen door zowel de deelnemers als de begeleiders en de inleider van de workshop. Naar aanleiding van de workshop komen de deelnemers en begeleiders/inleider tot de volgende conclusie.
Een aanbeveling die wordt gedaan, is dat ouders hun kinderen veel gaan voorlezen en naar educatieve televisieprogramma's zoals Sesamstraat, Jeugdjournaal en Het Klokhuis laten kijken. Op deze manier kunnen kinderen die de schooltaal onvoldoende beheersen dit gemis enigszins compenseren.

Workshop 3 Schooladvies en schoolkeuze voortgezet onderwijs
Naar aanleiding van de inleiding van de heer Benaissa en onder begeleiding van de begeleiders van de workshop wordt er levendig gediscussieerd over het schooladvies en de schoolkeuze. Aan het eind van de workshop wordt vastgesteld dat veel allochtone ouders die aanwezig zijn, hun kind persé op het VWO willen zien, terwijl ze geen rekening houden met het feit dat het VWO niet voor ieder kind is weggelegd. Een verhelderende workshop dat tot verder nadenken aanzet alvorens een keuze te maken voor het voortgezet onderwijs.

Workshop 4 Vroege keuzemomenten en mogelijke interventies
Ook in deze workshop wordt er volop gediscussieerd over de vroege keuze in het onderwijs.
De heer van Dijk, directeur van het Amstellyceum geeft in de workshop aan dat het advies VMBO vaak te vroeg wordt bepaald. Hij stelt dat je eigenlijk geen cijfers moet invoeren om aan een bepaald niveau te voldoen. Dit maakt de drempel te hoog. Dus het zou handiger zijn als een leerling op het VMBO-T komt, extra taken krijgt en dan pas naar het HAVO en verder gaat. (HAVO xl = verlengde havo). Ook de rol van ouders wordt nader besproken. Ouders zouden kritisch moeten kijken naar de ontwikkelingen van hun kind, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de culturele verschillen tussen kind en ouder.
Ook kwam er in de workshop een stelling aan bod, namelijk:
"Slechte lezertjes in groep 3 en 4 moeten vroegtijdig worden opgemerkt en goed worden ondersteund."
Na discussie over bovenstaande stellingen werd geconcludeerd dat ouders een belangrijke rol spelen in het tegengaan van taalachterstand bij hun kinderen.

Workshop 5 De keuze voor een basisschool en het toelatingsbeleid

In deze workshop werd er volop gedebatteerd over de schoolkeuze en het toelatingsbeleid. Zowel de scholen als de ouders hebben hun kijk op het toelatingsbeleid en daarmee ook hun schoolkeuze kunnen uiten. De tips die werden meegegeven aan het einde van de workshop zijn o.a.:

- voor een goede schoolkeuze moeten ouders zich, naast het verdiepen van de kwaliteit van het onderwijs, ook vragen of een school maatgericht werkt aan talentontwikkeling en hoe daaraan in de praktijk wordt vormgegeven;
- Ouders: zoek een school die bij je kind past (meer intellectueel versus meer creatief of praktisch ingesteld), en laat je kind niet alleen studeren voor hoge cijfers zonder aandacht te besteden aan andere aspecten van (talent)ontwikkeling;

Ook voor scholen worden enkele tips meegegeven m.b.t. de kwaliteit van het onderwijs. Deze zijn:

- spreiden van leerkrachten;
- blijven investeren in de ontwikkeling leerkrachten;
- wegsturen van slechte leerkrachten

Tot besluit

Ouders moeten van zich laten horen als het gaat om talentontwikkeling, het gaat immers om de toekomst van de kinderen, zegt Zeki Arslan aan het slot van het congres. Hiermee wordt het PAOO Jaarcongres 2010 afgesloten en is er nog gelegenheid om te netwerken onder het genot van een hapje en een drankje.

BIJLAGE WORKSHOPS

Workshop 1 ***Omgaan met verschillen: kansen voor talenten***

Een goede leerkracht die verschillende leerlingen in de klas krijgt, probeert het beste te halen uit élke leerling. Daarom moet hij/zij sommige leerlingen ook anders benaderen. Lesgeven op maat, interne differentiatie en talentontwikkeling gaan vaak samen. Hoe ga je als *leerkracht* om met leerverschillen? Bent u zich als ouder bewust van de talenten van uw kind en wat doet u er zelf aan? Hoe verloopt de samenwerking tussen u en de leerkracht bij de aanpak van leerverschillen en talentontwikkeling?
De workshop wordt ingeleid door Michael von Bonninghausen (PAOO Utrecht) en Robert van Mulligen (PAOO adviseur FORUM). Daarnaast is aan OBS De Margriet in Leidschendam-Voorburg gevraagd een casus in te brengen betreffende het thema van de workshop *Omgaan met verschillen: kansen voor talenten*.
In onderstaande figuren de invalshoek van de inleiding van Michael en Robert. Aan de hand van hun inleiding wordt er volop gediscussieerd over het herkennen van talenten en de kansen en mogelijkheden voor de leerlingen.

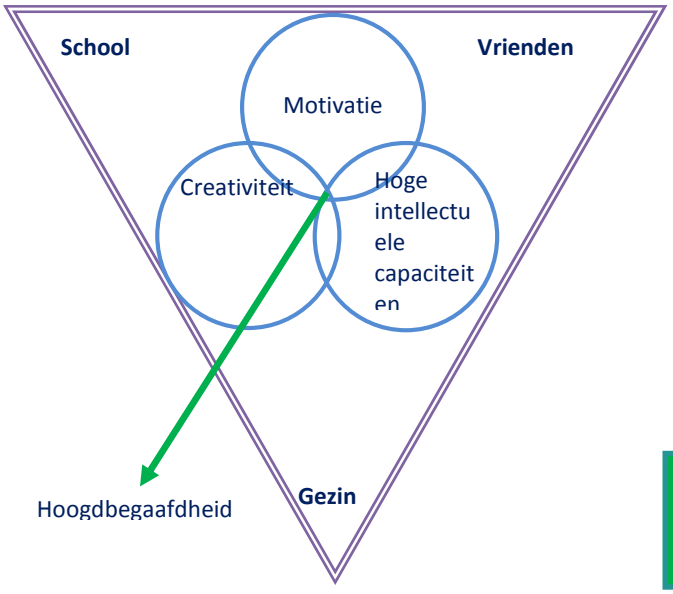

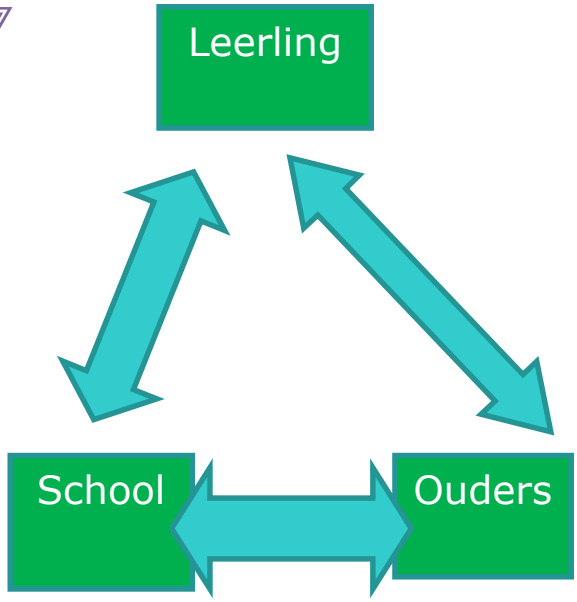

Ook de inbreng van de casus van OBS De Margriet houdt de discussie levendig. De deelnemers hebben na afloop van de workshop meer inzicht verkregen hoe om te gaan met verschillen en het herkennen, begeleiden van talenten binnen de mogelijkheden die aanwezig zijn op school en thuis.

Casus OBS De Margriet
In groep 5 zitten 24 leerlingen. De groep heeft 2 leerkrachten. De beide leerkrachten hebben een dubbel functie op school. Juf Nicole geeft op maandag+ woensdag gymles ook aan haar eigen groep. Juf Nanda werkt maandag en vrijdag in de groep en ondersteunt groepjes uit groep 5 op dinsdag.
De groep heeft 3 niveau groepen voor rekenen en taal.
De verschillen qua niveau in de groep lopen zeer uit een. Leerlingen die de lesstof makkelijk tot goed doorlopen. Leerlingen die heel gestructureerd elke opdracht uitgelegd moeten krijgen. Leerlingen waarbij het taalniveau/leesniveau zeer laag is zodat de opdracht vaak voorgelezen moet worden. Leerlingen die een laag werktempo hebben. Hier wordt de hoeveelheid van de lesstof voor aangepast. Leerlingen die een aparte werkplek hebben zodat zij zich beter kunnen concentreren en ander niet afleiden.

In overleg met de interne begeleider en de externe RT-er hebben de groep zo samengesteld dat er 3 niveaus zijn waardoor het voor de leerkracht mogelijk blijft om de groep te instrueren.
In het begin van het jaar probeerde de leerkracht de leerlingen op 1 niveau te houden. Na 3 weken is dit aangepast naar de werkwijze van groep 4.
De leerkracht zorgt er nu voor de leerlingen die geen uitleg meer nodig(niveau a) hebben direct zelf kunnen beginnen en eventueel na de uitleg aan de andere groepen nog hun vraag kunnen stellen. Sommige leerlingen mogen zelf bedenken na het zien van de opdracht of zij direct starten of toch meedoen met de instructie. Er zijn ook leerlingen die weten dat ze altijd de instructie moeten volgen.
De andere 2 niveaus in de groep krijgen eerst samen de instructie. Daarna kan er 1 groep aan het werk, en krijgt de andere groep nog een verlengde instructie. Daarna volgt er een periode van min. 15 minuten dat ze allemaal aan het werk zijn. Het verkeerslicht in de groep staat op rood; dat wil zeggen niet storen, zelf werken, vraag bewaren en door gaan.
Daarna maakt de juf een rondje door de groep en geeft antwoord op vragen.
Het verkeerslicht gaat daarna vaak op groen. Leerlingen kunnen elkaar om hulp vragen en de leerkracht nodigt soms nog leerlingen uit aan de instructie tafel voor deel 2 van de uitleg of extra uitleg. Deze leerlingen krijgen op dinsdag en donderdag apart rekenen van de ondersteuner. Zij proberen ook de opdrachten voor de dag erna al te bespreken.
Deze vorm van instructie(directe instructie) geven wordt in bijna alle groepen zo gehanteerd.
Bij de andere vakken wordt er geen verschil gemaakt in het niveau. De leerkracht differentieert in haar vragen en opdrachten geven en pakt de vakken van wereldoriëntatie klassikaal aan. Dit is voor het groepsgevoel heel prettig en belangrijk.
Voor een aantal van deze leerlingen zijn onderzoeken aangevraagd en bij sommige al afgenomen. Hierdoor kunnen we de leerlingen nog gerichter op hun niveau begeleiden.

Workshop 2 ***Taalontwikkeling van kinderen en ouderbetrokkenheid***

Er is de laatste jaren veel geïnvesteerd in de bestrijding van taalachterstand. Uit vele onderzoeken is gebleken dat veel allochtone peuters een taalachterstand van één á twee jaar hebben. In het basisonderwijs halen zij deze achterstand niet of nauwelijks in. Vandaar dat gemeenten per 1 augustus 2010 verplicht zijn om de ouders van peuters met een mogelijke (taal)achterstand te informeren over voorschoolse educatie en dit aan te bieden.
In deze workshop passeren diverse vragen rondom taalontwikkeling de revue. Tijdens de workshop wordt in groepjes van 5 – 6 deelnemers gediscussieerd over de taalontwikkeling van kinderen.

De inleider op het thema van workshop 2, de heer Yayha Erramdani, sprak over de verschillen in schooltaal en spreektaal. Schooltaal is de formele taal die op school wordt gebruikt door de leerkrachten (ABN). Er wordt door de Universiteit Tilburg onderzoek gedaan naar de vraag: Hoe kan het dat er al op zo'n vroege leeftijd verschillen in schoolprestaties zijn tussen kinderen uit uiteenlopende maatschappelijke groepen?

Schooltaal kenmerkt zich bijvoorbeeld door het gebruik van ingewikkelde zinsstructuren en minder vaak voorkomende en abstracte woorden en begrippen.
De heer Yayha Erramdani legt het verschil tussen gewone taal en schooltaal uit aan de hand van een voorbeeld. 'In gewone mensentaal zegt een kind bijvoorbeeld "Ik zie de katten in de tuin. De tuin is daar" - en dan wijst het kind naar buiten. Het kind vertelt verder. "Er zijn veel katten. Ze zijn mager. De katten zijn niet van de buren. Ze zijn van niemand." Vertaald in schooltaal zou dit verhaaltje kunnen worden samengevat in de volgende zin: 'Mijn achtertuin wordt overspoeld door magere zwerfkatten.'
Schooltaalgebruik is volgens de onderzoeker essentieel om moeilijke opdrachten te kunnen begrijpen. Dit is de basis van leerprocessen in het onderwijs. Daarom is (school)taal belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Een belangrijke uitkomst is dat grote, vroege verschillen in schooltaalvaardigheid kunnen worden gerelateerd aan het opleidingsniveau en de geletterdheid van de ouders van de kinderen. 'Hoe praten zij met de kinderen? Hoe groot is hun woordenschat? Welk soort zinsconstructies hanteren ze? Heel bepalend voor de schooltaal van kinderen is hoe ouders met hun kinderen praten en/of ouders zelf veel of weinig academische taal gebruiken.

Verder blijkt uit onderzoeken dat het tweetalig opgroeien van kinderen niet van invloed is op de Nederlandse taal. De vormen van tweetaligheid die worden genoemd, zijn:
- vanaf geboorte 2 talen (van vader en moeder)
- vanaf 2 jaar de andere taal (Nederlands)
- vanaf het naar school gaan de andere taal (Nederlands)

Bij kinderen die zich niet goed kunnen uitdrukken, ligt het niet aan de kwantiteit (woordenschat), maar de kwaliteit. Uit onderzoek blijkt dat scholen de meeste verantwoordelijkheid hierin hebben. Zij zouden meer moeten focussen op taalgebruik. De praktijk leert echter dat de scholen met veel leerlingen met een taalachterstand hun taalgebruik aanpassen aan het niveau van het kind in plaats van het toepassen van complex taalgebruik.

Onderstaand een tweetal vragen die aan bod zijn gekomen tijdens de workshop.

Wat is de rol van de school om taalachterstand te verhelpen?
- Duidelijk beleid op het terrein van taalachterstand;
- aparte docenten;
- aan de slag gaan, dat kan door:
- meer tijd te investeren in de kinderen

- leerling-gebonden plan maken
- extra begeleiding
- adviserende rol richting schoolteam en ouders
- samenwerking met ouders (partner).

Wat is de rol van de ouders om taalachterstand te verhelpen?
- Begeleiden van het kind thuis;
- kritisch kijken naar het onderwijs en het kind;
- kleine situaties leren verhelpen;
- ouderhulp op school;
- vrijwilligheid is geen vrijblijvendheid.

Conclusie
Een aanbeveling die we kunnen doen, is dat deze ouders hun kinderen veel gaan voorlezen en naar educatieve televisieprogramma's zoals Sesamstraat, Jeugdjournaal en Het Klokhuis laten kijken. Op deze manier kunnen kinderen die de schooltaal in taalinteracties met de ouders tekort komen dit enigszins compenseren.

Workshop 3 ***Schooladvies en schoolkeuze voortgezet onderwijs***

Farouk Benaissa (orthopedagoog) geeft een korte toelichting over het advies van de basisschool en de problemen voor wat betreft het advies van leerlingen met een dubbele culturele achtergrond.

Advies van de basisschool
Een kind volgt 8 jaar basisonderwijs. Aan het eind van deze 8 jaar vindt er een subjectieve en/of objectieve beoordeling plaats.

Subjectieve beoordeling
Bij deze beoordeling wordt vooral gekeken naar de zelfstandigheid van de leerling, doorzettingsvermogen, belangstelling etc.

Objectieve beoordeling
Bij deze beoordeling wordt er vooral gekeken naar de resultaten van de vakken. Denk hierbij aan rekenen, lezen etc. Daarbij wordt vooral gekeken hoe de overgang van rekenen naar wiskunde of lezen naar het vak Nederlands zal gaan wanneer de leerling naar het voortgezet onderwijs gaat.

Een aantal problemen die zich voor kunnen doen bij de beoordeling van een leerling zijn de volgende:

- Leerlingen met een dubbele culturele achtergrond krijgen niet altijd een eerlijke beoordeling. Dit heeft vaak te maken met het feit dat zo'n leerling niet het Nederlands als moedertaal heeft. Terwijl zo'n leerling vaak wel net zo slim is als een iedere andere leerling die van oorsprong wel Nederlands is;
- Veel toetsen worden in het Nederlands gegeven en dat wil nog wel eens problemen opleveren voor allochtone leerlingen;
- Op enkele scholen wordt soms een negatief advies gegeven aan allochtone leerlingen omdat de intelligentie van deze leerlingen vaak onvoldoende zichtbaar is.

Vragen

1. Waarom krijgt een kind speciaal huiswerkbegeleiding terwijl je aan de cijfers kan zien dat het kind havo/vwo aan kan?
   Vaak is het zo dat een kind met deze huiswerkbegeleiding goede cijfers haalt en zonder niet. Dit komt doordat het kind vaak wel slim genoeg is maar niet de dicipline heeft om huiswerk te maken. Zonder het huiswerk zullen de cijfers niet meer zo hoog zijn. Dit is echter maar een voorbeeld en gaat uiteraard niet op voor elk kind.
2. Waarom weegt het advies tussen de Cito-toets en de docent niet altijd gelijk?
   Het is mogelijk dat een kind faalangst heeft en daardoor slechter presteert met de Cito-toets dan anders. Dan kan het advies van de docent anders zijn dan het advies van de Cito-toets. De Cito-toets is een goed middel om het niveau van een leerling te bepalen, maar het is ook een momentopname.
3. Welke school heeft er wel eens te maken gehad met “drammerige” ouders?
   Veel docenten die aanwezig zijn bij de workshop staan op. Echter een aantal ouders geven hier commentaar op. Zij vinden dat wanneer je een paar keer met de docent van je kind gaat praten je meteen wordt gezien als drammerige ouder terwijl je alleen maar wil weten hoe het met je kind op school gaat. Vaak krijgen ouders een antwoord als “het gaat goed met uw kind”. Maar dit is niet wat de ouders willen horen. Wat doet het kind dan goed? Doet het kind het goed op school in vergelijking met de rest van de klas? Dit zijn vooral vragen die bij de ouders opkomen.

Conclusie
Veel allochtone ouders die aanwezig zijn willen hun kind per se op het VWO zien, terwijl ze geen rekening houden met het feit dat het VWO niet voor ieder kind is weggelegd. Er zullen leerlingen zijn die beter op hun plek zijn op de HAVO of op het VMBO. Dit is een punt wat continu terugkeert tijdens deze workshop. Ouders verwachten het beste van het beste van hun kind, terwijl ze dit niet altijd mogen verwachten. Wat wel een feit is, is dat leraren van het basisonderwijs niet altijd het goede advies geven. Vaak worden leerlingen te laag ingeschat en komen op het VMBO terecht terwijl ze thuis horen op de HAVO. De verschillende visies op keuzes maken voor het voortgezet onderwijs zijn duidelijk aanwezig. Ouders zijn het niet met de basisscholen eens en andersom. Na deze workshop is deze discussie nog lang niet klaar. Veel ouders en docenten kletsen na de workshop nog even na om eventuele onduidelijkheden uit de wereld te helpen. Maar dit is niet de laatste keer dat dit onderwerp aan het licht komt.

Workshop 4 ***'Vroege keuze mogelijkheden in het onderwijs en mogelijke interventies'***

Bijna alle deelnemers waren het er over eens dat er veel onduidelijkheid is, betreffende dit onderwerp. Leerlingen worden door leraren niet gemotiveerd, er is sprake van taalachterstand, leerlingen krijgen vaak een te laag advies, leeftijdsgrens speelt een belangrijke rol, er wordt te weinig rekening gehouden met de breinontwikkeling, scholen hameren teveel op het cognitieve leren en veel minder tot bijna niet op het affectief leren en er wordt te weinig rekening gehouden met de potentie van leerlingen.
Wat verder nog erg opvallend was, is dat er in andere Europese landen leerlingen op een veel later tijdstip/fase in hun leven een keuze maken.

Daarnaast kwam werd tijden de workshop geconcludeerd dat het onderwijsstelsel eigenlijk zou moeten worden geoptimaliseerd en dat de maatschappij ook een hele grote rol speelt in de schoolkeuzes van leerlingen. Ouders verwachten en willen ook dat hun kinderen op het vwo terecht komen zonder naar de capaciteiten van hun kind(eren) te kijken.

De heer van Dijk, directeur van het Amstellyceum geeft in de workshop aan dat het advies VMBO vaak te vroeg wordt bepaald. Hij stelt dat je eigenlijk geen cijfers moet invoeren om aan een bepaald niveau te voldoen. Dit maakt de drempel te hoog. Dus het zou handiger zijn als een leerling op het VMBO-T komt, extra taken krijgt en dan pas naar het HAVO en verder gaat. (HAVO xl = verlengde havo). Een veel voorkomend voorbeeld en door vrijwel iedereen benoemd, is: *Waarom moet een vwo leerling die het net niet haalt havo advies krijgen?* Dit begrijpen de meeste deelnemers niet en vinden het vreemd.

De rol van ouders is enorm groot en ze moeten kritisch kunnen kijken naar de ontwikkelingen van hun kind, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de culturele verschillen tussen kind en ouder.
Door tijdgebrek is er maar één stelling aan bod gekomen, n.l.:

"Slechte lezertjes in groep 3 en 4 moeten vroegtijdig worden opgemerkt en goed worden ondersteund."

De conclusie naar aanleiding van bovenstaande stelling luidt: ouders spelen een belangrijke rol in het tegengaan van taalachterstand bij hun kinderen.

Workshop 5 ***De keuze voor een basisschool en het toelatingsbeleid***

De aanmelding van het kind op de basisschool lijkt eenvoudig maar kan soms behoorlijk wat onduidelijkheden met zich brengen. Welke school past het beste bij het kind? En hoe gaat de aanmelding in zijn werk? Maar ook: wannéér moet ik mijn kind aanmelden? Er zijn scholen die al gauw vol zitten en wachtlijsten hanteren omdat ouders hun kind al jaren van te voren hebben aangemeld. Andere scholen werken met vaste aanmeldmomenten. En soms stellen scholen specifieke eisen of willen een bepaalde samenstelling in de leerling-populatie handhaven. Gevolg is dat met name allochtone ouders nogal eens het gevoel hebben dat hun kinderen op bepaalde ('witte') scholen niet welkom zijn. In deze workshop wordt nader ingegaan op het keuzegedrag van ouders, het toelatingsbeleid van scholen en de gevolgen als deze processen niet goed op elkaar zijn afgestemd.
Een korte inleiding over schoolkeuze en toelatingsbeleid, aan de hand van een powerpoint presentatie, laat de ongelijke verdeling zien van allochtone leerlingen en achterstandsleerlingen en het effect daarvan op de onderwijs- en ontmoetingskansen. Na de presentatie wordt er volop gediscussieerd over bovengenoemd thema. Aan de workshop nemen zowel ouders als scholen deel. De scholen die aanwezig zijn o.a. basisschool Ru Paré uit Amsterdam en de Mariaschool uit Dordrecht. Uit de workshop komen de volgende tips voor ouders bij het maken van een keuze voor de basisschool.

Tips aan ouders:

- voor een goede schoolkeuze verdiepen in kwaliteit, maar daarnaast ook vragen naar de manier waarop een school maatgericht werkt aan talentontwikkeling;
- zoek een school die bij je kind past (meer intellectueel versus meer creatief of praktisch ingesteld), en laat je kind niet alleen studeren voor hoge cijfers zonder aandacht te besteden aan andere aspecten van (talent)ontwikkeling;
- contact onderhouden vanuit de eigen ervaringskennis over de behoeften van je kind.

Ook voor scholen worden enkele tips meegegeven m.b.t. de kwaliteit van het onderwijs. Deze zijn:

- spreiden van leerkrachten;
- blijven investeren in de ontwikkeling leerkrachten;
- wegsturen van slechte leerkrachten